

TARTU LINNAVOLIKOGU

INFORMATSIOON

Tartu

05.02.2019 nr LVK-I-0053

Informatsioon SmartEnCity projektist

Projekti SmartEnCity elluviimine algas 1. veebruaril 2016 ja lõpeb 31. juulil 2021. Projekti peamiseks eesmärgiks on kujundada pilootalal nutikas ja energiasäästlik linnakeskkond koos targa kogukonnaga. Projekti elluviimiseks on Euroopa Komisjon eraldanud Tartu linnale seatud eesmärkide saavutamiseks üle 5 400 000 euro toetusraha (Horisont 2020 programmi raames).

Hoonete rekonstrueerimise toetamine

Kõige suuremahulisem osa projektist on seotud nn hrustšovka-tüüpi korterelamute rekonstrueerimisega nutikateks liginullenergiahooneteks. Toetatakse hoonete soojapidavuse tõstmist, taastuvenergia tootmist (päikesepaneelid) ning kütte- ja ventilatsioonisüsteemide rajamist /korrastamist. Kõikidesse hoonetesse paigaldatakse korteripõhised nutikodu lahendused energiatarbe jälgimiseks ja korterite sisekliima juhtimiseks (nutikoduga seonduvate tegevuste osas on vastutav täitja MTÜ Balti Uuringute Instituut). Ühes kortermajas on rekonstrueerimistööd lõpetatud ning lisaks 11 kortermajas on ehitustööd erinevas staadiumis. Ettevalmistustööde progressi baasilt on oodata, et veel neli ühistut on lähikuudel ehitustöödega alustamas. Kõigi nende nimetatud 16 hoone puhul on plaanis rekonstrueerimistööd lõpetada käesoleva aasta jooksul. 2018. aasta jooksul loobusid kolm ühistut SmartEnCity rahastusest, sest ehitustööde maksumus kujunes prognoositust suuremaks.

2018. aastal tegi linnavalitsus antud meetme raames üheksa toetuse andmise otsust. 2019. aasta jaanuaris tegi linnavalitsus lisaks kolm toetuse andmise otsust, seega tänaseks on tehtud kokku 12 rekonstrueerimistoetuse andmise otsust. Sõltuvalt korterelamute suurusest on Tartu linnal võimalik SmartEnCity projekti vahenditest toetada veel 6-7 korterelamu (s.h need eelnevalt viidatud neli korterelamut, kes on lähikuudel ehitustöödega alustamas) rekonstrueerimist.

Kõigi 2018. aastal toetusotsuse saanud ühistute puhul on ehitustööd kas aktiivselt teostamisel või siis juba lõppenud ning nendes hoonetes lõpetatakse vastavalt planeeritule ehitustööd hiljemalt 30. juuniks 2019. Nende ühistute puhul, kellele eraldatakse toetus 2019. aastal, on vajalik abikõlbulike kulude osas seatud tähtaega pikendada, sest ehitustööde teostamiseks jääb muidu liiga vähe aega. Linnavalitsus on tähtaja pikendamise vajadusega seonduvalt olnud ühenduses projekti juhtpartneriga, kes on omakorda esitanud seonduva taotluse projekti rahastaja (Euroopa Komisjon) esindajale. Linnavalitsus on saanud rahastaja esindajalt tagasisidet, et tähtaja muutmise on antud juhul põhjendatud ning võimalik. Seonduv eelnõu on ette valmistatud ja tuleb eeldatavasti otsustamisele 2019.a. veebruaris toimival Tartu linnavolikogu istungil. Tähtaja pikendamine toob antud juhul endaga kaasa ametliku nn hoonete monitoorimisperioodi lühendamise kahelt aastalt ühele. Üheaastase monitoorimisperioodi tagamiseks peavad rekonstrueerimistööd olema lõpetatud 31. juuliks 2020.

Alljärgnevas tabelis on ära toodud rekonstrueerimistööde hetkeseis.

Jrk	Aadress	Pind (m ²)	Tehtud töid (%)*
1	Aleksandri 3	1 750,6	60%

J.Kuperjanovi			
2	2	2 074,1	50%
3	Kalevi 8	2 068,8	15%
4	Kalevi 10	1 652,0	85%
5	Pepleri 3	1 368,8	85%
6	Pepleri 10	2 531,4	100%
7	Pepleri 12	2 521,0	85%
8	Tiigi 3	1 364,0	0%
9	Tiigi 8	2 935,0	15%
10	Tiigi 19	1 777,0	0%
11	Tiigi 21	1 017,0	0%
12	Tiigi 23	1 211,6	0%
13	Turu 3	1 741,0	80%
14	Turu 9	1 604,0	60%
15	Tähe 2	1 776,4	85%
16	Lutsu 16	1 504,0	60%
KOKK			
	U	28 896,7	

*Tehtud tööde info seisuga 30. jaanuar 2019

Taristuga seonduvad tegevused

1. Kaugjahutus (vastutav täitja Fortum Tartu AS)

Projekti vahenditest toetati Turu tänava kaugjahutusjaama valmimist (täpsemalt soojuspumba ning päikesepaneelide ostmist ja paigaldamist). Kaugjahutusjaam alustas tööd 2016. a maikuus. Kaugjahutusjaama energiatootmise näitajad aastatel 2017-2018 olid alljärgnevad:

Toodetud energiat		2017	2018
Elektrienergia	MWh	20,10	49,00
päikesepaneelidest			
Päikeseenergia osakaal kogu energiatarbest	%	6,00	8,30
Jahutusenergia tootmine	MWh	1539,0	3010,0

2. Nutikas tänavavalgustus (vastutav täitja Tartu linn)

Projekti raames paigaldati 2017. a lõpuks pilootalale 320 LED valgustit koos juhtimiskontrolleritega. 2018. aasta jooksul säästeti tänu uuele valgustusele 37248 kWh elektrienergiat.

Projektipartner Cityntel OÜ poolt on osaliselt paigaldatud ja osaliselt veel paigaldamisel erinevad andurid (keskkonnaandurid, liikumisandurid, liiklustiheduse andurid, teepinnaandurid), milliste abil kogutakse andmeid linnakeskkonnas toimuva kohta ning rakendatakse nutikas tänavavalgustite juhtimissüsteem. Kõnealused tööd plaanitakse lõpetada käesoleval aastal.

Mobiilsusega seonduvad tegevused

- gaasibusside kasutuselevõtt linnatranspordis (vastutav täitja Tartu linn)
- rattaringluse elluviimine (vastutav täitja Tartu linn)
- elektrisõidukite kiiralaadijate paigaldamine (vastutav täitja Tartu linn)
- elektriautode akude taaskasutamine (vastutav täitja OÜ Takso)

Ülevaate esitamise hetkeks on läbi viidud linnaliinide teenindamise hange järgmiseks 10-aastaseks perioodiks. 64 uut gaasibussi alustavad Tartu linnaliinidel tööd 1. juulil 2019. a.

2018. aastal viidi läbi hanked rattaringluse seadmestiku tarnimiseks ja paigaldamiseks ning rattaparklate aluste rajamiseks. Käesoleval ajal tegeletakse aktiivselt erinevate rattaringluse käivitamiseks vajalike ettevalmistustega (seadmed, alused, tarkvara, kommunikatsioon, reklaam, logistika, personal jne). Tänapäevaste plaanide kohaselt avatakse 750 jalgrattaga ning 69 parklaga rattaringlus Tartus käesoleva aasta juunis.

Novembris 2018 alustasid tööd Tartu kesklinna piirkonda paigaldatud viis avalikku elektriautode kiirlaadijat, mis võimaldavad uuendusena laadida ka CCS laadimisstandardit kasutavaid sõidukeid. Kiirlaadijate soetamise ja paigaldamise korraldas Tartu Linnavalitsus, kiirlaadijaid opereerib järgmise nelja aasta jooksul Elektritransport OÜ. Tänu uutele laadimisvõimalustele võeti jaanuaris Tartus kasutusele ka esimene CCS laadimisstandardit kasutav elektritakso. Täpsem kasutusstatistika on ära toodud järgnevas tabelis:

Elektriautode kiirlaadijate kasutusstatistika november 2018 - jaanuar 2019

Laadija asukoht	Laetud elektrienergiat (kWh)	Laadimiskordi
Uueturu tn.	2297	311
Turu tn. I	2860	297
Turu tn. II	2109	200
Poe tn.	3413	330
Soola tn.	1321	168

OÜ Takso on projekti raames välja arendamas elektriautode kasutusest väljalangenud akude taaskasutuse lahendust. Süsteemi rajamiseks vajalik seadmestik (päikesepaneelid, alaldid, muundurid ja akude juhtimisseadmestik) on tellitud ja osaliselt paika seatud. Paari kuu jooksul peaks plaanide kohaselt saama süsteem töösesse rakendatud. OÜ Takso hakkab nimetatud süsteemi kasutama elektritaksode laadimiseks.

Lisaks investeerimistegevusele on projekti elluviimise raames tegeletud ka kogukonna teadlikkuse suurendamisega. Välja töötatud ning avaldatud on erinevaid kirjalikke materjale, samuti on korraldatud erinevaid üritusi projektiga seonduvate tegevuste ning temade tutvustamiseks.

Esimees

Esitab: **linnaevalitsus, 05.02.2019 istungi protokoll nr 9**

Ettekandja: **Raimond Tamm**

Õiend
Tartu Linnavolikogu I "Informatsioon SmartEnCity projektist"
juurde